

FRANK CHIKANE

Frank Chikane (f. 1951) var sammen med Desmond Tutu en av de viktigste kirkelederne i kampen mot apartheid i Sør-Afrika, og ble en av Tutus etterfølgere som generalsekretær for South African Council of Churches (SACC) fra 1987 til 1994. Gjennom dette hadde han også nært samarbeid med Den norske kirke og kirkelige miljøer i Norge og internasjonalt.

I 1983 var Chikane initiativtaker og leder av United Democratic Front (UDF), som samlet mer enn 600 sivilsamfunnsorganisasjoner, innbyggergrupper, fagforeninger og kirker osv. mot apartheidregimet, og som bidro til et vendepunkt i kampen mot regimet.

Frank Chikane er pastor ved Apostolic Faith Mission of South Africa – den største pinsemenigheten i Sør-Afrika – akkurat som sin far. Han ble i sin tid utvist fra kirken på grunn av sitt politiske engasjement. Chikane ”gikk under jorden” og i eksil i flere år. Han ble fengslet og torturert flere ganger. Ute av fengselet ble Frank Chikane leder av Institute for Contextual Theology før han ble generalsekretær for SACC.

I 1989 forsøkte regimet å drepe Frank Chikane ved å plante gift i klærne hans. I 2006 søkte Adriaan Vlok, ministeren som hadde gitt ordren om å drepe Chikane, forsoning.

Med apartheids fall og med Mandela som president i 1994, fortsatte Chikane sitt politiske engasjement. Han ble generaldirektør for presidentens kontor – under president Thabo Mbeki – og dermed en av de mest sentrale rådgiverne for den sørafrikanske regjeringen i perioden 1996 – 2008.

Frank Chikane er fortsatt dypt forpliktet til konfliktløsning og forsoning i Sør-Afrika og i flere afrikanske land med kriger og konflikter som Zimbabwe, Burundi og DRC Kongo. Sammen med Thabo Mbeki har han vært arkitekten i å formulere og implementere en ny versjon for konfliktløsning og samarbeid mellom landene i Afrika - New Partnership for Africa's Peer Review Mechanism.

Chikane har vært dypt involvert i konflikten mellom Israel og Palestina siden 1998 og har besøkt Israel og Palestina utallige ganger, støttet og gitt råd til partnere i området – politikere, sivilsamfunn og kirker. Han har forhandlet med ledere og begge sider. Han har hatt kontakt

med de absolutte øverste politiske sjiktene. I dette arbeidet har han fortsatt å bruke erfaringer fra kampen mot apartheid. Snakk med motstanderne dine. Du har allerede vennene dine!

Som han forteller, da han var leder av presidentens kontor og fulgte Mbeki til et møte med en utenlandsk president, oppdaget han at sikkerhetsoffiseren som fulgte presidenten var den samme personen som torturerte ham. «Det er den jeg må snakke med», forklarer Frank Chikane.

Frank Chikane er først og fremst en prest, trolig en av de viktigste teologene i sin generasjon fra det globale sør. Han var initiativtaker til det sørafrikanske kirkefolkets Kairos-dokument i 1985 – et teologisk oppgjør med apartheidideologien og som har fungert som modell for lignende dokumenter i land med konflikt – bl.a. Kairos Palestina (2009). Han har i flere år vært moderator for World Council of Churches' Commission on International Affairs (CCIA).

Nå er Frank Chikane igjen svært aktiv i sitt solidaritetsarbeid for Palestina. Han leder kampanjen 'Global Anti Apartheid Movement for Palestine'. Og strategien er den samme som den gang. Mobiliser alle deler av det sørafrikanske samfunnet og globalt – fagforeninger, partier, kirker – til støtte for en ikke-voldelig motstandskamp for rettferdighet for palestinerne.

I mai 2024 var Chikane en av initiativtakerne til "The Global Conference on Palestine", og er altså leder av den sørafrikanske kampanjen og står sentralt i arbeidet for å mobilisere internasjonalt for kampanjen.

Frank Chikanes personlige historie er spennende og dramatisk, hans tro og teologi er kontekstuell og autentisk, og hans erfaring med at kirker og sivilsamfunn kan mobilisere og sette dagsorden for en rettferdig verdensorden er uomtvistelig.

Les mer om Frank Chikane på

https://www.parliament.gov.za/storage/app/media/Links/2021/February/26-02-2021/Rev_F_Chikane.pdf

<https://www.mandela.ac.za/Leadership-and-Governance/Honorary-Doctorates/Rev-Frank-Chikane-2019>